

STUDENTI FAKULTETA SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA I NJIHOVI STAVOVI U VEZI PREDMETA AKTIVNOSTI U PRIRODI – SKIJANJE

UDK 796-057.87:796.92

Radosav Saša, Krsmanović Tijana, Cvetković Milan, Fakultet sporta i fizičkog
vaspitanja, Novi Sad, Lovćenska 16

SAŽETAK

Na uzorku od 191 studenta Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Novom Sadu, različitog pola, koji su pohađali nastavu iz predmeta aktivnosti u prirodi u toku školske 2000/2001. godine (62 studenta i studentkinje), školske 2001/2002. godine (44 studenta i studentkinje) i školske 2002/2003. godine (85 studenata i studentkinja), bila je primenjena Likertova skala za procenu stavova o uslovima, sadržaju, organizaciji i operacionalizaciji nastave iz predmeta Aktivnosti u prirodi - skijanje.

Cilj istraživanja bio je da se, na osnovu dobijenih rezultata istraživanja stavova studenata u odnosu na predmet Aktivnosti u prirodi - skijanje, može izvršiti nova i, ili, korigovati dosadašnja konceptualizacija, organizacija i operacionalizacija nastave logorovanja. Najveća vrednost skala sastoji se u tome, da se putem većeg broja subjektivnih stavova ispitanika, dobije što veća objektivna vrednost. Dobijeni rezultati pomogli su konceptualizaciji nastave.

ključne reči: stavovi, studenti, aktivnosti u prirodi, skijanje

UVOD

Dobro je poznato da studenti Fakulteta za sport i fizičko vaspitanje sa velikim zadovoljstvom pohađaju obavezne kurseve skijanja, ali da oko mesta organizovanja i cene uvek ima prisutnih problema gotovo kod svih generacija studenata. Iz tih razloga u ovo istraživanje bio je uključeni i jedan sistem varijabli stavova koji se odnose na nastavu, dužinu trajanja kursa skijanja i finansijska sredstva koja su kod studenata i najproblematičnija.

METOD

Istraživanje longitudinalnog tipa realizovano je na prigodnom uzorku od tri generacije studenata Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja u Novom Sadu, koji su pohađali nastavu iz predmeta Aktivnosti u prirodi u periodu od 2000 - 2003. godine. Studenti su popunjavali upitnik nakon odslušanog teorijskog dela i po odrađenom praktičnom delu nastave iz predmeta Aktivnosti u prirodi - skijanje. Dobijeni rezultati obrađeni su parametrijskim i neparametrijskim statističkim postupcima. Parametrijskim statističkim postupcima utvrđeni su centralni (aritmetička sredina) i disperzioni parametri (minimalna vrednost, maksimalna vrednost, i standardna devijacija - S). Diskriminativnost merenja svake primenjene varijable stava bila je proveravana pomoću standardizovanog skjunisa i standardizovanog kurtosisa. Na osnovu neparametrijskih statističkih postupaka putem klasifikacije po frekvencijama i parcentilima, rezultati su

pokazali da su studenti većim ili manjim intenzitetom potvrdili ili odbacili predložene tvrdnje.

REZULTATI I DISKUSIJA

Na osnovu parametrijskih statističkih postupaka izračunatih centralnih i disperzionih parametara varijabli stavova, rezultati su pokazali da su ispitanici predložene tvrdnje u celom primenjenom sistemu i po grupacijama stavova tvrdnji, potvrđivali ili odbacivali na očekivani pravovaljan i istosmeran način.

Anketa koja je postavljena studentima (anketa je bila anonimna, a stavove su iznosili zaokruživanjem jednog od ponuđenih odgovora za svaku tvrdnju)

Način studiranja		1. Samofinansirajući				
		2. Sufinansirajući				
		3. Iz budžeta				
Pol		M		Ž		
Pohadao/la sam kurs iz skijanja		DA		NE		
		u potpunosti se ne slažem sa tvrdnjom	delimično se ne slažem sa tvrdnjom	nemam stav o tvrdnji	delimično se slažem sa tvrdnjom	u potpunosti se slažem sa tvrdnjom
1.	Skijanje kao sport mi se dopada	-2	-1	0	1	2
2.	Cenu od 170 eura za sedam dana smatram prihvatljivom	-2	-1	0	1	2
3.	Skijanje je lepo i zanimljivo	-2	-1	0	1	2
4.	Dva puta po sedam dana smatram dovoljnim za kurs iz skijanja	-2	-1	0	1	2
5.	Naučio/la sam da skijam	-2	-1	0	1	2
6.	Voleo/la bih da sam u mogućnosti da poboljšam znanje i tehniku skijanja	-2	-1	0	1	2
7.	Mislim da bi dva puta po deset dana imalo više efekta na usvajanje znanja i tehnike skijanja	-2	-1	0	1	2
8.	Radje bih se opredelio/la za dva puta po sedam nego za dva puta po deset dana kursa iz skijanja	-2	-1	0	1	2
9.	Jedanput četrnaest dana smatram optimalnim rešenjem	-2	-1	0	1	2
10.	Ako izuzmem finansije, želeo/la bih ponovo da idem na skijanje	-2	-1	0	1	2
11.	Nastava iz skijanja bila je dobro sprovedena	-2	-1	0	1	2
12.	Skijanje me ne zanima, bitno je samo da odradim kurs i dobijem potpis	-2	-1	0	1	2

Tabela 1: Centralni i disperzioni statistički parametri varijabli

Varijable	X	min	max	S	Sk	Ku
VAR1 (+)	4.75	1.00	5.00	.81	-3.66	12.81
VAR2 (+)	2.93	1.00	5.00	1.39	-.08*	-1.34
VAR3 (+)	4.80	1.00	5.00	.71	-4.18	17.63
VAR4 (-)	2.72	1.00	5.00	1.55	.24*	-1.50
VAR5 (+)	4.35	1.00	5.00	.91	-1.72*	3.09
VAR6 (+)	4.72	1.00	5.00	.71	-3.02	9.76
VAR7 (+)	4.58	1.00	5.00	.91	-2.35**	5.13
VAR8 (-)	1.80	1.00	5.00	1.24	1.40*	.77
VAR9 (-)	2.08	1.00	5.00	1.33	.92*	-.43
VAR10 (+)	4.79	1.00	5.00	.72	-3.99	16.28
VAR11 (+)	4.39	1.00	5.00	1.00	-1.76*	2.48
VAR12 (-)	1.24	1.00	5.00	.78	3.47	11.81

Diskriminativnost merenja svake primenjene varijable stava bila je proveravana pomoću standardizovanog skjunisa (koeficijenta zakrivljenosti) i standardizovanog kurtosisa (koeficijenta izduženosti). Ukoliko je skjunis - zakrivljenost (simetričnost) bila veća od 1.96 (za nivo $p = .05$) ili 2,58 (za nivo $p = .01$), smatralo se da te varijable ne poseduju valjanu diskriminativnost (osetljivost). Shodno ovoj kritičnoj vrednosti, od ukupno 12 primenjenih varijabli, 7 tvrdnji stava (označene * za nivo .05; ** za nivo .01) nisu imale veće vrednosti, što znači da su imalne zadovoljavajuću diskriminativnost (osetljivost), na osnovu čega se može zaključiti da su primenjene varijable imale validne metrijske karakteristike, a to znači da su bile prilagođene, kako ispitanicima, tako i ciljevima istraživanja.

Zbog nejednakog broja ispitanika u grupama (u prvoj grupi 62, u drugoj 44, a u trećoj 85) interpretacija će više biti oslonjena na procenete (%) a manje na brojčane frekvencije (f), s obzirom da oni daju validnije pokazatelje.

Tabela 2: Klasifikacija varijabli po frekvencijama (f) i percentilima (%)

Varijable	1		2		3		4		5	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
VAR1 (+)	5	2.6	4	2.1	3	1.6	8	4.2	171	89.5
VAR2 (+)	44	23.0	34	17.8	30	15.7	57	29.8	26	13.6
VAR3 (+)	4	2.1	2	1.0	4	2.1	7	3.7	174	91.1
VAR4 (-)	62	32.5	39	20.4	16	8.4	37	19.4	37	19.4
VAR5 (+)	4	2.1	7	3.7	12	6.3	63	33.0	105	55.0
VAR6 (+)	2	1.0	2	1.0	11	5.8	16	8.4	160	83.8
VAR7 (+)	5	2.6	3	1.6	18	9.4	15	7.9	150	78.5
VAR8 (-)	120	62.8	24	12.6	24	12.6	10	5.2	13	6.8
VAR9 (-)	98	51.3	28	14.7	32	16.8	17	8.9	16	8.4
VAR10 (+)	4	2.1	1	.5	7	3.7	6	3.1	173	90.6
VAR11 (+)	5	2.6	9	4.7	16	8.4	37	19.4	124	64.9
VAR12 (-)	170	89.0	6	3.1	8	4.2	3	1.6	4	2.1

Legenda:

- broj 1 označava stav: u potpunosti se ne slažem sa tvrdnjom
- broj 2 označava stav: delimično se ne slažem sa tvrdnjom
- broj 3 označava stav: nemam stav o toj tvrdnji
- broj 4 označava stav: delimično se slažem sa tvrdnjom
- broj 5 označava stav: u potpunosti se slažem sa tvrdnjom

U tabeli 2 prikazani su rezultati stava u varijabli VAR1 (“Skijanje kao sport mi se dopada”) iz koje se može videti da su se studenti velikim intenzitetom, sa čak 93.7%, izjasnili da im se skijanje dopada, što u svakom slučaju takav rezultat ne iznenađuje. Međutim, u varijabli stava VAR2 (“Cenu od 170 eura za sedam dana smatram prihvaljivom”) studenti nisu u toj meri bili homogenizovani, jer su takvu tvrdnju odbili sa 40.8%, prihvatili sa 43.4% dok je 15.7% bilo neopredeljeno. S obzirom da je iznos od 170 eura približan prosečnoj zaradi u našoj zemlji, ni ovaj rezultat stavova ne iznenađuje.

U varijabli VAR3 (“Skijanje je lepo i zanimljivo”) želelo se proveriti kakav je emotivni doživljaj kurs iz skijanja ostavio na studente. Čak 94.8% ispitanika pozitivno je odgovorilo na ponuđenu tvrdnju.

Varijablom stava VAR4 (“Dva puta po sedam dana smatram dovoljnim za kurs iz skijanja”) dobili smo rezultate da 52.9% smatra da nije dovoljno, 38.8% da jeste, dok 8.4% ispitanika nije imalo stav po ovom pitanju.

Veoma važno pitanje postavljeno je u tvrdnji stava varijable VAR5 (“Naučio/la sam da skijam”) gde je naglasak bio na osećaju samoostvarenosti ispitanika u potpuno novom sportu. Rezultat od 88% pozitivnih odgovora je ujedno i potvrda da su nastavnici za tako kratko vreme, na veoma efikasan način izvodili nastavu i uspeli da studente nauče da skijaju.

I pored toga što se veliki procenat studenata izjasnio da je naučio da skija na kursu skijanja, bilo je interesantno i korisno predložiti tvrdnju stava u varijabli VAR6 (“Voleo/la bih da sam u mogućnosti da poboljšam znanje i tehniku skijanja”) koju su studenti sa 92.2% potvrdili.

Varijablom VAR7 (“Mislim da bi dva puta po deset dana imalo više efekta na usvajanje znanja i tehnike skijanja”) želelo se mišljenje studenata da li smatraju da se malo dužim kursom može bolje savladati tehnika i uopšte poboljšati znanje iz skijanja. Varijabla VAR7 je podržana sa 86.4%.

U želji za što objektivnijim stavom studenata koji se odnosi na dužinu trajanja kursa skijanja ponuđene su sledeće dve varijable: varijablu VAR8 (“Radije bih se opredelio/la za 2x7 nego za 2x10 dana kursa iz skijanja”) ispitanici su odbacili sa 75.4% zalažući se da kurs iz skijanja na fakultetu treba da traje duže, konkretnije 2x10 dana, i varijablu VAR9 (“Jedanput po 14 dana smatram optimalnim rešenjem”) koju su ispitanici odbili sa 66%.

U varijabli VAR10 (“Ako izuzmem finansije, želo/la bih ponovo da idem na skijanje”) želelo se, kao finalizacija svega, proveriti da li su i koliko studenti zavoleli

skijanje, kao i da li osećaju želju za ponovnim odlaskom na skijanje. Rezultati su prema očekivanju pokazali da su studenti sa 93.7% potvrdili ponuđenu tvrdnju.

Uspešnost sprovođenja nastave potvrđena je sa 84.3% u varijabli VAR11, i najzad varijablom VAR12 ("Skijanje me ne zanima, bitno mi je samo da odradim kurs i dobijem potpis") želelo se ispitati da li su studenti pohađali kurseve skijanja isključivo zbog potpisa iz ovog predmeta, predloženu tvrdnju odbili su sa 92.1%.

ZAKLJUČAK

Na osnovu rezultata sprovedene ankete može se zaključiti da se studentima Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja skijanje dopalo. Nastava skijanja im je bila zanimljiva, da su naučili da skijaju, da su zadovoljni organizacijom skijanja, da su izrazili želju za ponovnim odlaskom na skijanje kao i da su izrazili želju za daljim usavršavanjem tehnike skijanja. Studenti nisu bili zadovoljni dužinom trajanja kursa zalažući se da on traje 2x10 dana umesto dotadašnjih 2x7 dana, bez obzira što im ni cena za kurs u trajanju od 2x7 dana nije bila odgovarajuća.

LITERATURA

- Biro, M., (1989). *Upitnici i skale za procenu ličnosti*, (19-25). Novi Sad: Društvo psihologa i Filozofski fakultet.
- Bukvić, A., (1996). *Načela izrade psiholoških testova*. Treće izdanje. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Životić, D. (1993). *Stavovi atletičara o konceptualizaciji, organizaciji i operacionalizaciji sistema priprema*. Magistarski rad. Novi Sad: Fakultet fizičke kulture

ATTITUDES OF STUDENTS OF THE FACULTY OF SPORT AND PHYSICAL EDUCATION RELATED TO THE TEACHING SUBJECT OF SKIING

Research was conducted on the sample of 191 students of the Faculty of Sport and Physical Education of University of Novi Sad. Subjects were students of both sexes, who attended classes of the teaching subject *Open-air activities* during the following academic years: 2000/2001 (62 male and female students), 2001/2002 (44 male and female students), and 2002/2003 (85 male and female students). The subjects were tested by Liquert's scale for assessment of attitudes on conditions, contents, organization and carrying out of the teaching process of the subject *Open-air activities – Skiing*.

Purpose of the research was to derive a new conceptualization, organization and carrying out of the teaching practice of open-air activities based on the results on the students' attitudes towards the teaching subject *Open-air activities – Skiing*, or to correct the present one. The highest value of the scales was that it enabled getting the highest possible objective value based on a higher number of subjective attitudes of subjects. The results have contributed to the conceptualization of the teaching process.

Key words: attitudes, students, skiing